

Predmet

Text

Združenie domových samospráv týmto doručuje svoje odvolanie k zisťovaciemu konaniu podľa §30 zákona o EIA.

S pozdravom,

--

Združenie domových samospráv

Marcel Slávik, predseda

sídlo: Rovnianska 14 | P.O.BOX 218 | 851 02

Bratislava

+421 907 901 676

www.samospravydomov.org

www.enviroportal.org

www.climaterealityproject.com

Dotknutá verejnosť:

Združenie domových samospráv, o. z.

Rovniankova 1667/14

851 02 Bratislava

IČO: 31 820 174

Orgán, ktorý vydal rozhodnutie:

Okresný úrad Trnava

odbor starostlivosti o životné prostredie

oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia

Kollárova 8

917 02 Trnava

podané elektronicky

Odvolanie proti záväznému stanovisku zo zistovacieho konania vo veci navrhovanej zmeny činnosti „Zlievareň Trnava – recyklácia odpadových produktov z výroby“

ZDS podáva v zákonnej lehote odvolanie proti záväznému stanovisku Okresného úradu Trnava, odboru starostlivosti o životné prostredie, č. OU-TT-OSZP3-2026/071054-019 zo dňa 06. 07. 2026, ktorým bolo určené, že zmena navrhovanej činnosti „Zlievareň Trnava – recyklácia odpadových produktov z výroby“ sa nebude posudzovať podľa zákona o EIA.

ZDS navrhuje, aby odvolací orgán napadnuté záväzné stanovisko zrušil a vec vrátil na ďalší zákonný postup po preskúmateľnom vyriešení vecnej a funkčnej príslušnosti orgánu. Ak sa potvrdí, že ide o zmenu týkajúcu sa prevádzky podľa zákona o IPKZ, ďalšie zisťovacie konanie má vykonať Slovenská inšpekcia životného prostredia..

ZDS primárne namieta, že záväzné stanovisko bolo vydané vecne nepríslušným orgánom. Zmena navrhovanej činnosti sa podľa samotného oznámenia, informácie pre verejnosť a stanovísk v spise týka existujúcej integrovanej prevádzky Zlievareň Trnava, jej súvisiacich technologických celkov a následného integrovaného povoľovania. Pri takomto skutkovom profile bolo potrebné preskúmateľne vyhodnotiť príslušnosť Slovenskej inšpekcie životného prostredia podľa § 3 písm. l) a § 56a zákona o EIA. Subsidiárne ZDS namieta, že ak odvolací orgán neprijme záver o vecnej nepríslušnosti Okresného úradu Trnava, je napadnuté záväzné stanovisko minimálne nepreskúmateľné. Neobsahuje totiž žiadny kompetenčný test vysvetľujúci, prečo sa pri zmene existujúcej IPKZ prevádzky, ktorú spis sám označuje ako súvisiacu činnosť jestvujúcej prevádzky, neuplatní špeciálna príslušnosť Slovenskej inšpekcie životného prostredia. ZDS zároveň navrhuje, aby odvolací orgán vyslovil záväzný právny názor, že pred vydaním nového rozhodnutia musí byť preskúmateľne vyriešená vecná a funkčná príslušnosť orgánu, aktuálny stav integrovaného povolenia, právny vzťah navrhovateľa KRANNEX s.r.o. k integrovanej prevádzke, vzťah k aktuálnemu prevádzkovateľovi podľa IPKZ, kumulatívne a synergické vplyvy série negatívnych screeningov podľa § 29a zákona o EIA, stav konca odpadu alebo vedľajšieho produktu, fugitívne prachové emisie, VOC, vody, havarijný režim, BAT, monitoring a skutkové nezrovnalosti v umiestnení zmeny. Ak po takomto doplnení nebude možné na základe objektívneho dôkazného základu vylúčiť významné vplyvy, príslušný orgán je povinný určiť, že zmena navrhovanej činnosti bude predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie.

I. Základná odvolacia námietka

Napadnuté záväzné stanovisko je nezákonné nie preto, že materiálové zhodnocovanie zlievarenských odpadových produktov je samo osebe environmentálne nežiaduce. ZDS naopak uznáva, že využitie pecnej trosky, opotrebovaných zlievarenských pieskov a odpraškov namiesto ich skládkovania môže byť legitímnym prvkom cirkulárnej ekonomiky.

Rozhodnutie je nezákonné preto, že Okresný úrad Trnava ukončil zisťovacie konanie negatívnym screeningom bez toho, aby mal vyriešenú vlastnú vecnú príslušnosť, aktuálny IPKZ režim prevádzky, právny vzťah navrhovateľa k integrovanej prevádzke, skutkové nezrovnalosti v umiestnení, kumulatívny účinok série negatívnych screeningov, stav konca odpadu alebo vedľajšieho produktu, fugitívne prachové emisie, VOC, vody, havarijný režim, monitoring a reálnu vykonateľnosť uložených opatrení.

Toto rozhodnutie nevylúčilo významné vplyvy. Predčasne ich presunulo do IPKZ povolovania, hoci práve IPKZ povaha veci mala byť dôvodom na iný kompetenčný a dôkazný režim už v EIA screeningu.

II. Skutkové jadro zmeny navrhovanej činnosti

Predmetom zmeny je spracovanie odpadových produktov z výroby v existujúcej zlievarenskej prevádzke. Oznámenie uvádza najmä využitie pecnej trosky evidovanej ako odpad katalógového čísla 10 09 03, opotrebovaných odlievacích jadier a foriem katalógového čísla 10 09 08 a prachu z dymových plynov katalógového čísla 10 09 10.

Pecná troska sa má drviť, magneticky separovať a triediť na požadované frakcie. Má sa používať predovšetkým ako stavebný materiál pri výstavbe ciest a svahových úprav. Opotrebované piesky a odprašky z kuplových a indukčných pecí majú vstupovať do výroby betónových výrobkov, uplatniteľných pri výstavbe ciest, spevnených plôch, chodníkov alebo ako svahové tvárnice.

Podľa materiálovej bilancie má ísť najmä o 3 500 t/rok pecnej trosky, 2 000 t/rok opotrebovaného piesku z foriem, 1 000 t/rok odpraškov, 4 364 t/rok cementu, 9 272 t/rok kameniva frakcie 0 – 4 mm, 12 886 t/rok kameniva frakcie 8/16 mm, približne 29 566 t/rok betónových výrobkov a organické rozpúšťadlá pre ochranný náter do 4,9 t/rok.

Súčasťou zmeny je aj inštalácia striekacej a sušiacej kabíny, v ktorej sa má ručne nanášať ochranný antikorózný náter na odliatky. Oznámenie pracuje s vodou riediteľnými náterovými hmotami s obsahom VOC do 5 % alebo so syntetickými nátermi, s odsávaním, suchou filtráciou, termoventilačnými jednotkami a plynovými horákmi.

Zmena je teda kombináciou materiálového zhodnocovania zlievarenských odpadov, nových prašných technologických operácií, výroby stavebných výrobkov, skladovania prašných materiálov, používania náterových látok, VOC, vôd, odpadov, dopravy a zmeny existujúceho priemyselno-emisného profilu integrovanej zlievarenskej prevádzky.

V tejto veci nejde o jednu izolovanú technológiu, ale o viacčlánkový materiálovo-emisný reťazec. Spis ukazuje najmä tento skutkový sled:

- pecná troska vzniká ako odpad pri tavení v kuplových a indukčných peciach,
- táto troska sa má drviť, triediť, magneticky separovať a používať ako stavebné kamenivo,
- opotrebované zlievarenské piesky sa majú stať vstupom do betónovej zmesi,
- odprašky zachytené z odpadových plynov kuplových a indukčných pecí sa majú rovnako stať vstupom do betónových výrobkov,
- cement, kamenivo, voda, piesky a odprašky sa majú technologicky spojiť do nového stavebného výrobku,
- súčasne sa zavádza striekacia a sušiacia kabína na nanášanie antikorózneho náteru,
- pri tejto kabíne sa má používať organické rozpúšťadlo do 4,9 t/rok,
- vznikajú nové prašné manipulácie, nové fugitívne emisie, nové skladovacie režimy, nové výstupy mimo areálu a nová väzba na integrované povolenie.

Takýto reťazec nemožno vybaviť administratívnou skratkou, že ide o recykláciu v existujúcom areáli. Ide o technologicko-právnu transformáciu zlievarenských odpadových produktov do nového materiálového, emisného, vodného, odpadového a výrobného režimu. Práve tento reťazec mal byť predmetom vlastného screeningového úsudku.

III. Zisťovacie konanie podľa § 29 zákona o EIA ako osobitný procesný režim

Zisťovacie konanie podľa § 29 zákona o EIA nemožno chápať ako technickú administratívnu priechodku do následného povolenia. Jeho účelom je rozhodnúť, či možno významné vplyvy navrhovanej činnosti alebo jej zmeny objektívne vylúčiť bez úplného posudzovania.

Súčasný znenie zákona o EIA zároveň výslovne odlišuje zisťovacie konanie od všeobecného správneho režimu. § 64 zákona o EIA vylučuje použitie všeobecného predpisu o správnom konaní na zisťovacie konanie podľa § 29 a § 30. Informácia pre verejnosť v tejto veci túto osobitnú úpravu sama uvádza.

Príslušný orgán preto nemohol rozhodovať starým správno-právnym reflexom: rekapitulácia oznámenia, sumarizácia stanovísk, prevzatie budúcich podmienok a výrok „nebude sa posudzovať“. Musel vytvoriť preskúmateľný screeningový reťazec: oznámenie – stanoviská – dôkazné vyhodnotenie – kritériá zisťovacieho konania – hlavné dôvody – opatrenia – výrok.

Tento reťazec v rozhodnutí chýba. Rozhodnutie síce opisuje projekt, uvádza stanoviská dotknutých orgánov a preberá podmienky, ale neukazuje vlastný právny a odborný záver orgánu, prečo pri existujúcej IPKZ zlievarni, nových súvisiacich technologických celkoch, prašných a VOC emisiách, odpadoch, vodách, havarijnom režime a sérii historických negatívnych screeningov možno významné vplyvy objektívne vylúčiť.

Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ C-41/24 Waltham Abbey Residents Association musí byť negatívny screening založený na objektívnom dôkaznom základe. Ak dostupné relevantné informácie vyvolávajú dôvodnú pochybnosť o možných významných vplyvoch, orgán nemôže túto pochybnosť prekryť budúcim povolením.

IV. Systematická chyba: Správny poriadok – zákon o EIA – zákon o IPKZ

V tejto veci nejde iba o jednoduchú otázku, či sa použije zákon o EIA alebo Správny poriadok. Ide o trojuholník troch právnych režimov: Správny poriadok, zákon o EIA a zákon o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia.

Správny poriadok je všeobecným procesným predpisom. Zákon o EIA je vo vzťahu k nemu procesným lex specialis. V zisťovacom konaní podľa § 29 je táto špecialita zosilnená tým, že zákon o EIA výslovne vylučuje všeobecný predpis o správnom konaní. Príslušný orgán teda v screeningu postupuje podľa osobitného EIA procesného režimu.

Zákon o EIA je však vo vzťahu k priemyselným prevádzkam zároveň prierezovým screeningovým rámcom. Neobsahuje úplný hmotnoprávny režim priemyselných emisií, integrovaných povolení, BAT, monitoringu, vôd, odpadov a havárií. Tieto otázky sú hmotnoprávne upravené najmä zákonom o IPKZ a smernicou 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách.

Zákon o IPKZ je preto v tejto osi hmotnoprávnym lex specialis voči zákonu o EIA ako prierezovému screeningovému rámcu. Definuje prevádzku nie iba ako izolovaný technologický objekt, ale aj ako súbor priamo súvisiacich činností na tom istom mieste, ktoré majú technickú nadväznosť a môžu mať vplyv na emisie a znečisťovanie.

Práve táto dvojité špecialita je pre vec rozhodujúca. Zákon o EIA je procesným lex specialis voči Správnomu poriadku, ale zákon o IPKZ je hmotnoprávnym lex specialis voči zákonu o EIA pri identifikácii integrovanej priemyselnej prevádzky, jej zmien, súvisiacich činností, monitoringu, BAT a kontrolovateľnosti.

Okresný úrad Trnava túto systematiku nezvládol. Na jednej strane sa v záväznom stanovisku rámcuje aj ako správny orgán podľa Správneho poriadku. Na druhej strane vôbec nevysvetľuje, prečo pri zmene existujúcej IPKZ prevádzky nerozhodovala Slovenská inšpekcia životného prostredia ako príslušný orgán podľa osobitnej doložky zákona o EIA. Výsledkom je rozhodnutie, ktoré stojí na neoverenom procesnom a hmotnoprávnom základe.

V. Vecná nepríslušnosť alebo nepreskúmatel'nosť príslušnosti Slovenskej inšpekcie životného prostredia

Účinné znenie § 3 písm. 1) zákona o EIA ustanovuje, že ak ide o zisťovacie konanie a posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny týkajúcich sa prevádzok podľa osobitného predpisu, príslušným orgánom je Slovenská inšpekcia životného prostredia. § 56a zákona o EIA zároveň stanovuje, že ak ide o navrhovanú činnosť alebo jej zmenu, ktorou je prevádzka podľa osobitného predpisu, Slovenská inšpekcia životného prostredia vykonáva zisťovacie konanie a posudzovanie vplyvov.

Tento zákonný režim nie je v tejto veci hypotetický. Samotné oznámenie uvádza, že nové technologické celky budú súvisiacou činnosťou jestvujúcej prevádzky, ktorá podlieha zákonu o IPKZ. Oznámenie zároveň identifikuje integrované povolenie na prevádzku „Zlievareň Trnava“ č. 4513/OIPK-1045/05-Mč/370730105 zo dňa 06. 09. 2005 a kategorizáciu podľa prílohy č. 1 k zákonu o IPKZ: 2.4. Zlievarne železných kovov s výrobnou kapacitou väčšou ako 20 t za deň.

Informácia pre verejnosť v tejto veci ako povoľujúci orgán výslovne uvádza aj Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, odbor integrovaného povoľovania a kontroly. Ako druh požadovaného povolenia uvádza povolenie miestne príslušným inšpektorátom životného prostredia, ktorý je povoľujúcim a kontrolným orgánom na úseku integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania.

Stanovisko orgánu ochrany ovzdušia navyše uvádza, že predmetný veľký zdroj znečisťovania ovzdušia „Zlievareň Trnava“ je prevádzkou s integrovaným povolením podľa zákona o IPKZ; nové časti zdroja „Výroba kameniva z pecnej trosky“, „Výroba betónových výrobkov“ a „Striekanie antikoróznym náterom“ budú súčasťou prevádzky s IPKZ.

Za tejto situácie nemohol Okresný úrad Trnava bez ďalšieho vychádzať z vlastnej príslušnosti podľa § 56 písm. b) zákona o EIA. Musel vykonať kompetenčný test, či nejde o zmenu navrhovanej činnosti týkajúcu sa prevádzky podľa osobitného predpisu a teda o vec patriacu Slovenskej inšpekcii životného prostredia podľa § 56a zákona o EIA.

Takýto test v rozhodnutí absentuje. Rozhodnutie neobsahuje žiadne vysvetlenie, prečo napriek IPKZ povahe prevádzky, súvisiacosti nových technologických celkov, následnému integrovanému povoľovaniu a stanovisku SIŽP nemá byť príslušným orgánom samotného zisťovacieho konania Slovenská inšpekcia životného prostredia.

Administratívny spis pritom sám obsahuje skutkovú slučku, ktorú príslušný orgán nesmel obísť:

- oznámenie o zmene uvádza, že nové technologické celky budú súvisiacou činnosťou jestvujúcej prevádzky podliehajúcej zákonu o IPKZ,
- oznámenie identifikuje integrované povolenie prevádzky Zlievareň Trnava,
- informácia pre verejnosť uvádza Slovenskú inšpekciu životného prostredia ako povoľujúci orgán,
- informácia pre verejnosť zároveň uvádza, že potrebné bude povolenie miestne príslušným inšpektorátom životného prostredia na úseku integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania,
- samotné záväzné stanovisko odkazuje podstatné otázky do ďalšieho povoľovania,
- stanovisko orgánu ochrany ovzdušia výslovne uvádza, že nové časti zdroja budú súčasťou prevádzky s IPKZ.

Z týchto bodov nevyplýva iba to, že SIŽP mala byť „niekde pri tom“. Vyplýva z nich základná kompetenčná otázka, či SIŽP nemala byť samotným príslušným orgánom zisťovacieho konania. Okresný úrad Trnava túto otázku nepoložil, nevyriešil a neodôvodnil. Tým rozhodnutie stojí na neoverenom kompetenčnom základe.

Ide o vadu vecnej príslušnosti, prípadne minimálne o nepreskúmateľnosť príslušnosti. Ak mal konať SIŽP, rozhodnutie vydal nepríslušný orgán. Ak mal konať okresný úrad, muselo byť v

takto výslovne IPKZ veci preskúmateľne vysvetlené, prečo špeciálna kompetenčná doložka SIŽP nie je aplikovateľná. Toto vysvetlenie chýba.

VI. Skutkové nezrovnalosti, ktoré bránia negatívne mu screeningu

Napadnuté záväzné stanovisko trpí aj skutkovými nezrovnalosťami, ktoré nemožno označiť za formálne preklepy. Pri zmene existujúcej IPKZ prevádzky je presná identifikácia navrhovateľa, prevádzkovateľa, integrovaného povolenia a umiestnenia materiálnym predpokladom preskúmateľného screeningu.

VI.1. Navrhovateľ, prevádzkovateľ a IPKZ identita

V oznámení a v napadnutom záväznom stanovisku je ako navrhovateľ uvedená spoločnosť KRANNEX s.r.o. Z dostupného rozhodnutia SIŽP č. 213-3078/2025/Jur/370730105/Z10 zo dňa 05. 02. 2025 však vyplýva, že v nedávnom období bola riešená zmena integrovaného povolenia pre prevádzku „Zlievareň Trnava“ vo väzbe na prevádzkový režim a prevádzkovateľa uvádzaného v IPKZ dokumentácii.

V tejto veci sa preto neotvára iba otázka, kto formálne podal oznámenie o zmene. Otvára sa celý právno-prevádzkový reťazec:

- kto je aktuálnym prevádzkovateľom integrovanej prevádzky,
- kto je držiteľom alebo adresátom práv a povinností z integrovaného povolenia,
- aký je právny vzťah navrhovateľa KRANNEX s.r.o. k integrovanej prevádzke,
- aký je vzťah navrhovateľa k aktuálnemu prevádzkovateľovi podľa IPKZ režimu,
- kto preberá historické environmentálne záväzky,
- kto zodpovedá za monitoring,
- kto zodpovedá za nápravné opatrenia,
- kto bude adresátom zmeny integrovaného povolenia,
- voči komu budú kontrolované nové podmienky.

Tieto otázky nie sú obchodnoprávnou zvedavosťou. Pri integrovanej prevádzke je identita prevádzkovateľa súčasťou environmentálnej zodpovednosti. Prevádzkovateľ nepreberá iba halu, technológiu alebo podnikateľský zámer. Preberá aj emisnú históriu, odpadové režimy, monitoring, kontrolné zistenia, BAT povinnosti, havarijné záväzky a povinnosti vyplývajúce z integrovaného povolenia.

Ak tieto otázky nie sú ustálené, nemožno následné IPKZ povoľovanie použiť ako argument proti plnému posudzovaniu. Nie je jasné, čo má IPKZ povoľovanie vlastne stabilizovať a voči akému východiskovému stavu.

ZDS netvrdí, že táto rozdielnosť sama osebe preukazuje nezákonnosť podnikateľského alebo vlastníckeho usporiadania. Tvrdí však, že orgán mal preskúmateľne vysvetliť právny vzťah KRANNEX s.r.o. k integrovanej prevádzke, k držiteľovi alebo aktuálnemu prevádzkovateľovi podľa integrovaného povolenia, k povinnostiam vyplývajúcim z IPKZ a k následnému povoľovaniu SIŽP.

Bez tohto vysvetlenia nie je jasné, kto je nositeľom environmentálnych povinností integrovanej prevádzky, kto preberá monitoringové povinnosti, kto zodpovedá za historické kontrolné zistenia, kto zabezpečí doplnenie integrovaného povolenia a kto bude adresátom následných povinností.

VI.2. Nezrovnalosť v parcelnej identifikácii

Oznámenie o zmene uvádza umiestnenie na parcelách č. 5308 a p. č. 8598/6, 8598/7, 8598/8, 8598/10, 8598/20, 8598/21, 8598/22, 8598/58, 8598/103, 8598/109, 8598/119, 8598/162, 8603/1 a 8603/2 v katastrálnom území Trnava. Napadnuté záväzné stanovisko však v časti umiestnenia uvádza iný súbor parciel: 8522/15, 8522/17, 8522/64, 8522/152 a 85522/153.

Pri zmene existujúcej IPKZ prevádzky nejde o zanedbateľný údaj. Umiestnenie určuje vzťah k existujúcej prevádzke, skladovacím plochám, manipulačným plochám, odvodneniu, podzemným vodám, areálovým komunikáciami, prašným zdrojom, vodnému a havarijnému režimu a k povoľovaciemu režimu SIŽP.

Rozhodnutie preto neobsahuje preskúmateľne stabilizovaný skutkový základ. Buď ide o chybu v rozhodnutí, alebo o odlišný priestorový rozsah zmeny, ktorý nebol vysvetlený. V oboch prípadoch ide o vadu preskúmateľnosti negatívneho screeningu.

VII. Zmena prevádzkovateľa a potreba stabilizačného posúdenia integrovanej prevádzky

Predmetná zmena sa netýka izolovaného projektu v stabilizovanom právnom a skutkovom prostredí. Týka sa existujúcej integrovanej prevádzky Zlievareň Trnava, ktorá bola povolená integrovaným povolením č. 4513/OIPK-1045/05-Mč/370730105 a následne opakovane menená.

Zmena prevádzkovateľa alebo nejasnosť právneho vzťahu navrhovateľa k integrovanej prevádzke nie je pri IPKZ prevádzke iba obchodnoprávna okolnosť. Prevádzkovateľ IPKZ prevádzky nepreberá iba výrobnú technológiu. Preberá aj environmentálnu históriu, monitoringové povinnosti, kontrolné zistenia, nápravné opatrenia, BAT režim, emisné limity, vodné podmienky, odpadové povinnosti a havarijné záväzky.

Zmena prevádzkovateľa nemá byť administratívnym resetom environmentálnej histórie prevádzky. Má byť okamihom jej stabilizácie, bilancie a verejnej preskúmateľnosti.

Plné posudzovanie má v tejto veci stabilizačnú funkciu. Má určiť, čo vlastne aktuálny prevádzkovateľ preberá: aký emisný, odpadový, vodný, havarijný, BAT a monitoringový stav zlievarne je právne a fakticky východiskový, ktoré historické zmeny boli len screeningovo tolerované a aké nové povinnosti musia byť pre ďalšie fungovanie prevádzky preskúmateľne nastavené.

Okresný úrad Trnava tieto otázky nevyhodnotil. V rozhodnutí nie je konsolidovaná bilancia aktuálneho integrovaného povolenia, jeho zmien, právneho vzťahu navrhovateľa k IPKZ prevádzke ani historických povinností, ktoré sa majú stať východiskom novej zmeny.

Takéto rozhodnutie nereflektuje § 29a zákona o EIA a jeho význam pre rozhodnutie o ďalšom posudzovaní alebo neposudzovaní.

VIII. Monitoring, východiskový stav a kontrolovateľnosť integrovanej prevádzky

Súčasťou integrovaného povoľovania nie je iba určenie emisných limitov a technických podmienok. Súčasťou integrovanej prevádzky je aj monitoring: sledovanie emisií, účinnosti opatrení, dodržiavania limitov, vplyvov na ovzdušie, vody, pôdu, odpady, havarijný režim a ďalšie podmienky integrovaného povolenia.

Monitoring má právny význam iba vtedy, ak má určený predmet, mierku a porovnávací základ. Pri integrovanej prevádzke preto nestačí povedať, že „prevádzka je monitorovaná“. Musí byť jasné:

- čo presne sa monitoruje,
- na ktorých výduchoch, plochách, technologických uzloch a vypúšťacích miestach,
- v akej frekvencii,
- podľa akých limitov,
- voči akému východiskovému stavu,
- podľa akého integrovaného povolenia,
- voči akým BAT požiadavkám,
- kto je aktuálnym nositeľom monitoringových povinností,
- ako sa nové technologické celky premietnu do existujúceho monitoringu,
- čo sa bude považovať za prekročenie alebo zhoršenie oproti pôvodnému stavu.

Bez týchto údajov je monitoring iba evidencia bez právnej orientácie. Ak nie je preskúmateľne stabilizovaný východiskový stav integrovanej prevádzky, nemožno tvrdiť, že nová zmena je voči nemu nevýznamná. Významnosť zmeny sa neurčuje vo vzduchoprázdne, ale voči existujúcemu emisnému, odpadovému, vodnému, havarijnému, BAT a monitoringovému stavu prevádzky.

Monitoring má právny a dôkazný význam iba vtedy, ak je jasné, kto je aktuálny prevádzkovateľ, aké povinnosti preberá, aký je východiskový stav prevádzky, voči akému stavu sa majú budúce zmeny porovnávať, ktoré emisie, odpady, vody, látky, havarijné riziká a technologické uzly sa monitorujú a podľa akých limitov, BAT záverov, povolení a kontrolných režimov sa výsledky hodnotia.

Pri Zlievarni Trnava tieto otázky neboli v napadnutom záväznom stanovisku preskúmateľne ustálené. Orgán pracoval so všeobecnou predstavou, že prevádzka je existujúca, monitorovaná a integrovaná. To nestačí. Pri negatívnom screeningu nestačí povedať, že monitoring existuje. Treba určiť, čo presne sa monitoruje, či monitoring zachytáva nové technologické celky a ako sa výsledky budú porovnávať s pôvodným a novým stavom.

Napadnuté záväzné stanovisko samo potvrdzuje, že monitoringový základ nebol uzavretý. Vo výroku ukladá, aby sa až v ďalšom stupni procesu povoľovania doplnili potrebné údaje o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, najmä kategorizácia, prahová a projektovaná výrobná kapacita, spôsob vypúšťania znečisťujúcich látok, riadené emisie cez výdych alebo komín, fugitívne emisie a odlučovacie zariadenia.

Tieto údaje nie sú administratívnym detailom pre budúce povoľovanie. Sú základom toho, čo sa má monitorovať, voči čomu sa majú výsledky porovnávať a ako sa má posúdiť, či zmena nevyvolá významné vplyvy.

Monitoring bez východiskového stavu je iba evidencia bez právnej orientácie. Pri zmene integrovanej prevádzky nemožno uzavrieť negatívny screening odkazom na budúce IPKZ povoľovanie, ak už v screeningu nie je jasné, čo je súčasný stav prevádzky, kto je nositeľom povinností, čo sa má monitorovať, voči čomu sa majú výsledky porovnávať a ako sa nové technologické celky premietnu do existujúceho monitoringu.

IX. Záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania nie je transferom práv a povinností integrovanej prevádzky

Napadnuté záväzné stanovisko fakticky predpokladá, že otvorené otázky integrovanej prevádzky sa vyriešia v následnom IPKZ povoľovaní. Tento predpoklad je právne chybný. Záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania nie je nástrojom transferu práv a povinností integrovanej prevádzky.

Záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania nevykonáva žiadnu z týchto funkcií:

- neprevádza práva a povinnosti z integrovaného povolenia,
- neurčuje aktuálneho prevádzkovateľa integrovanej prevádzky,
- nekonsoliduje historické zmeny integrovaného povolenia,
- nesumarizuje monitoringové povinnosti,
- neurčuje východiskový stav prevádzky,
- neuzatvára historické kontrolné zistenia,
- nerozhoduje o stave konca odpadu alebo vedľajšieho produktu,
- nenahrádza zmenu integrovaného povolenia,
- nevytvára BAT bilanciu prevádzky,
- neodpovedá na otázku, čo nový alebo aktuálny prevádzkovateľ preberá.

Záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania je rozhodnutím o jednej otázke: či navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie. Práve táto otázka však nebola dostatočne odôvodnená. Orgán použil budúce IPKZ povoľovanie ako záchrannú sieť negatívneho screeningu, hoci samotný screening nevyriešil, aký IPKZ stav sa má považovať za východiskový.

Záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania podľa § 29 zákona o EIA je rozhodnutím o tom, či navrhovaná činnosť alebo jej zmena má byť predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie. Jeho funkciou nie je previesť práva a povinnosti z integrovaného povolenia, stabilizovať právny status nového alebo aktuálneho prevádzkovateľa, sumarizovať monitoringové povinnosti, určiť východiskový stav integrovanej prevádzky ani nahradiť konsolidované IPKZ posúdenie.

Právoplatné negatívne záväzné stanovisko iba otvára procesnú možnosť podať návrh na začatie ďalšieho povoľovacieho konania podľa osobitných predpisov. Nezakladá odpoveď na otázku, aký je aktuálny stav integrovanej prevádzky, kto je nositeľom práv a povinností z

integrovaného povolenia, ktoré monitoringové povinnosti platia, ktoré historické záväzky a nápravné opatrenia pretrvávajú a voči akému východiskovému stavu sa majú posudzovať nové technologické celky.

Tým vzniká procesný paradox: orgán ukončil EIA s odkazom na budúce IPKZ povoľovanie, ale zároveň nevysvetlil, aký IPKZ stav sa má považovať za východiskový. Závazné stanovisko zo zisťovacieho konania nemôže tento deficit prekryť, pretože samo nie je transferom IPKZ práv a povinností. Je iba záväzným podkladovým rozhodnutím o otázke, či zmena má byť posudzovaná. Práve táto otázka však nebola dostatočne odôvodnená.

X. Nedostatky z hľadiska smernice o priemyselných emisiách a judikatúry Súdneho dvora EÚ

Smernica 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách je založená na integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania. Nejde iba o ovzdušie. Ide o vysokú úroveň ochrany životného prostredia ako celku, teda o integrované vyhodnotenie emisií do ovzdušia, vody a pôdy, odpadov, BAT, monitoringu, havarijného režimu a ochrany zdravia ľudí.

Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-626/22 Ilva potvrdzuje, že priemyselno-emisný režim nemožno oddelovať od ochrany životného prostredia a zdravia ľudí. Posúdenie vplyvu priemyselného zariadenia, jeho emisií, znečisťujúcich látok, monitoringu a povoľovacích podmienok je súčasťou integrovaného povoľovacieho a prehodnocovacieho rámca.

V tejto veci je zmena umiestnená v existujúcej integrovanej zlievarenskej prevádzke. Zahŕňa nové súvisiace technologické celky: drvenie a triedenie pecnej trosky, výrobu betónových výrobkov z opotrebovaných pieskov a odpraškov, skladovanie a manipuláciu s prašnými materiálmi, striekanie antikoročným náterom a používanie organických rozpúšťadiel.

Rozhodnutie však neobsahuje skutočný IED/IPKZ test. Nevyhodnocuje, ako sa nové technologické celky premietnu do integrovaného povolenia, do BAT, monitoringu, emisných režimov, vodných režimov, odpadového režimu a havarijných povinností. Namiesto integrovaného posúdenia iba preberá budúce podmienky a opiera sa o následné povoľovanie.

Takýto model je neprípustný. Pri IPKZ prevádzke nemôže byť EIA screening priemyselno-emisne chudobnejší než následné integrované povoľovanie. Ak negatívny screening neobsahuje vlastné priemyselno-emisné vyhodnotenie, § 38 zákona o EIA a následné IPKZ povoľovanie nemajú čo materiálne prenášať.

Vec má aj slovenskú eurokonformnú vrstvu. Rozsudok C-416/10 Križan, ktorý sa týkal slovenského integrovaného povolenia, potvrdzuje význam účinnej verejnej kontroly, prístupu k informáciám a súdnej ochrany v IPKZ veciach. Pri IPKZ prevádzke preto nemožno relevantné emisné a monitoringové otázky skryť za budúce povolenie bez toho, aby boli už v EIA screeningu preskúmateľne pomenované.

XI. Kaskáda negatívnych screeningov a potreba kumulatívneho vyhodnotenia podľa § 29a zákona o EIA

Napadnuté rozhodnutie nemožno hodnotiť izolovane. Spis uvádza, že prevádzka Zlievareň Trnava bola v minulosti predmetom zisťovacích konaní v rokoch 2015 a 2016, pričom v oboch prípadoch bolo rozhodnuté, že navrhovaná činnosť alebo jej zmena sa nebude ďalej posudzovať.

Kumulácia v tejto veci nevzniká jedným veľkým zásahom. Vzniká postupnou zmenou environmentálneho profilu integrovanej zlievarenskej prevádzky:

- najprv bola screeningovo akceptovaná samotná zlievareň železných kovov,
- následne boli screeningovo akceptované zmeny technologických uzlov a úprava surovinových vstupov,
- teraz sa screeningovo akceptuje ďalšia zmena: recyklácia zlievarenských odpadových produktov, drvenie, triedenie, betónové výrobky, striekacia kabína, VOC, prašnosť, skladovanie a nový materiálový výstup mimo areálu.

Každý z týchto krokov môže byť pri izolovanom pohľade prezentovaný ako zvládnuteľná zmena. Práve to je však podstata kumulatívneho problému. Kumulatívny vplyv nevzniká len vtedy, keď jeden projekt naraz prekročí prah významnosti. Vzniká aj vtedy, keď séria samostatne tolerovaných zmien postupne vytvorí novú environmentálnu realitu prevádzky.

§ 29a zákona o EIA má zabrániť tomu, aby sa táto nová realita stratila v jednotlivých čiastkových negatívnych screeningoch. V tejto veci bolo potrebné samostatne vyhodnotiť, či séria predchádzajúcich zmien, zmena prevádzkového režimu, IPKZ povaha prevádzky a nové materiálovo-emisné toky už nevytvárajú potrebu plného posudzovania.

Kumulácia v tejto veci nespočíva v jednom veľkom skoku. Spočíva v kaskáde negatívnych screeningov, zmenách integrovaného povolenia a zmene prevádzkového režimu, ktorými sa postupne mení emisný, odpadový, vodný, technologický a materiálový profil integrovanej zlievarenskej prevádzky bez toho, aby bol tento nový celok raz preskúmateľne posúdený.

§ 29a zákona o EIA vyžaduje pri hodnotení vplyvov zohľadniť aj únosné zaťaženie územia, dôsledky bežnej činnosti a riziko havárií, kumulatívne a súbežne pôsobiace javy v rôznych časových horizontoch, použité metódy hodnotenia, úplnosť informácií a porovnanie s najlepšimi dostupnými technikami.

Okresný úrad Trnava tieto hľadiská neaplikoval ako skutočný rozhodovací test. Nevyhodnotil, čo sa zmenilo od negatívneho screeningu z roku 2015, čo sa zmenilo od negatívneho screeningu z roku 2016, čo sa zmenilo v integrovanom povolení, aký je aktuálny stav po zmene prevádzkového režimu a aký kumulatívny efekt vyvoláva ďalšia zmena v roku 2026.

Orgán preto nemohol zákonne uzavrieť, že ďalšia zmena existujúcej IPKZ zlievarne sa nebude posudzovať, bez samostatnej kumulatívnej bilancie celého reťazca 2015 – 2016 – 2026 a bez porovnania nového stavu s aktuálnym integrovaným povolením a monitoringom.

XII. Koniec odpadu nie je koniec vplyvu

Navrhovateľ pracuje s predstavou, že pecná troska, opotrebované zlievarenské piesky a odprašky dosiahnu stav konca odpadu alebo budú kvalifikované ako vedľajší produkt. ZDS nenamietajú materiálové zhodnocovanie ako environmentálny cieľ. Namietajú však, že právny status konca odpadu nemôže byť použitý ako dôkazná skratka v screeningu.

Forenzný problém tejto veci spočíva v tom, že odpad sa v projekte nestráca, ale mení svoj právny, fyzický a funkčný režim:

- pecná troska prestáva byť iba odpadom z tavenia a má sa stať stavebným kamenivom,
- opotrebovaný zlievarenský piesok prestáva byť iba odpadom z formovacích procesov a má sa stať súčasťou betónovej zmesi,
- odprašky z filtrov prestávajú byť iba prachom zachyteným z odpadových plynov a majú sa stať vstupom do betónového výrobku,
- výsledný výrobok má opustiť režim vnútroareálového nakladania s odpadom a vstúpiť do stavebného použitia mimo pôvodného technologického procesu.

To znamená, že právny „koniec odpadu“ nie je koncom environmentálneho reťazca. Je začiatkom nového reťazca: výrobného, stavebného, dopravného, vodného, vyluhovacieho a kontrolného. Práve preto musí byť v screeningu preskúmateľne vyhodnotené, za akých podmienok je táto transformácia bezpečná, sledovateľná, kontrolovateľná a bez celkových nepriaznivých účinkov na životné prostredie a zdravie ľudí.

Koniec odpadu nie je koniec vplyvu. Je to zmena režimu látky. Ak príslušný orgán túto zmenu režimu nevyhodnotí, nemôže zákonne uzavrieť, že významné vplyvy boli objektívne vylúčené.

Odpad nekončí tým, že sa administratívne prestane nazývať odpadom. Mení svoju fyzickú, chemickú, technologickú a funkčnú formu. V tejto veci sa z pecnej trosky, zlievarenských pieskov a odpraškov má stať stavebné kamenivo alebo betónový výrobok, ktorý môže opustiť areál a vstúpiť do iného životného prostredia. To je nový environmentálny reťazec, nie jeho koniec.

Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-60/18 Tallinna Vesi zdôrazňuje, že rozhodovanie o stave konca odpadu musí brať do úvahy možné nepriaznivé vplyvy na životné prostredie a zdravie ľudí. Koniec odpadu nie je formálna nálepka. Je to právne a environmentálne citlivý moment, v ktorom sa materiál vymaňuje z ochranného režimu odpadového práva.

Preto musí byť v screeningu preskúmateľne vyhodnotené, za akých podmienok je ďalšie použitie pecnej trosky, zlievarenských pieskov a odpraškov bezpečné, sledovateľné, kontrolovateľné a bez celkových nepriaznivých účinkov na životné prostredie a zdravie ľudí.

Rozhodnutie takýto test neobsahuje. Neurčuje, kedy presne odpad prestáva byť odpadom, podľa akého rozhodnutia alebo kritérií sa tak stane, kto overí chemickú a vyluhovaciu stabilitu pre konkrétne stavebné použitie, aké podmienky použitia budú právne záväzné, aká bude sledovateľnosť výrobku po opustení areálu a kto ponesie zodpovednosť za jeho použitie mimo pôvodného odpadového režimu.

XIII. Troska, piesky, odprašky a vyluhovateľnosť

Oznámenie opiera bezpečnosť pecnej trosky najmä o odborné stanovisko EKOTES č. 022/2024 a uvádza, že testovaná vzorka pecnej trosky spĺňa limity I. triedy vyluhovateľnosti a kritériá pre inertný odpad. Pri opotrebovanej formovacej zmesi uvádza splnenie limitov II. triedy vyluhovateľnosti a kritérií pre nie nebezpečný odpad.

Tieto údaje sú relevantné, ale neuzatvárajú screening. Vyluhovateľnosť posudzovaná pre účely skládkovania alebo klasifikácie odpadu nie je sama osebe dôkazom bezpečnosti konkrétneho stavebného výrobku v reálnych podmienkach použitia mimo areálu.

Pri transformácii pecnej trosky, pieskov a odpraškov do stavebných výrobkov treba vyhodnotiť najmä variabilitu zloženia podľa kvality vsádzky a prevádzkového režimu, reprezentatívnosť odobratých vzoriek, prítomnosť kovov a ďalších znečisťujúcich látok, správanie materiálu pri dlhodobom kontakte s vodou, mrazom, posypovými látkami a cestným prostredím, sledovateľnosť výrobku, podmienky jeho použitia a zodpovednosť za jeho environmentálne správanie po uvedení na trh alebo po použití mimo areálu.

Rozhodnutie však túto otázku redukuje na to, že materiál je podľa predloženého stanoviska vhodný ako inertný alebo nie nebezpečný. To je nedostatočné. Ak sa odpad transformuje na výrobok, rozhodujúce nie je iba to, či by mohol byť uložený na určitý typ skládky. Rozhodujúce je, či jeho ďalšie použitie v stavebnom prostredí nespôsobí celkové nepriaznivé vplyvy na životné prostredie alebo zdravie ľudí.

XIV. Prašnosť, fugitívne emisie a PM zát'az

Oznámenie samo uvádza, že nové technologické celky budú predstavovať zdroje fugitívnych prachových emisií. Miestami vzniku majú byť najmä drvenie pecnej trosky, triedenie pecnej trosky, manipulácia s kamenivom z pecnej trosky, plnenie sila cementom, manipulácia s opotrebovanými pieskami a odpraškami pri dávkovaní do miešačky a manipulácia s kamenivom frakcie 0 – 4 mm.

Prašnosť v tejto veci nie je okrajový stavebný efekt. Je to vlastná prevádzková charakteristika navrhovanej zmeny. Vzniká v niekoľkých bodoch technologického reťazca:

- pri drvení pecnej trosky,
- pri triedení pecnej trosky,
- pri manipulácii s kamenivom z trosky,
- pri manipulácii s opotrebovanými zlievarenskými pieskami,
- pri manipulácii s odpraškami z textilných filtrov,
- pri plnení a prevádzke cementového sila,
- pri dávkovaní vstupov do miešačky,
- pri skladovaní a presune hotových výrobkov,
- pri vnútroareálovej nákladnej doprave a pohybe nakladačov.

Ak dokumentácia pracuje s tým, že množstvo fugitívnych emisií nie je možné kvantifikovať, príslušný orgán nemohol tento údaj iba administratívne akceptovať. Mal vysvetliť, prečo nekvantifikované fugitívne emisie z viacerých technologických uzlov nebránia záveru, že

významné vplyvy na ovzdušie možno objektívne vylúčiť. Takéto vysvetlenie v napadnutom záväznom stanovisku chýba.

Oznámenie zároveň uvádza, že množstvo fugitívnych emisií nie je možné kvantifikovať a že ich vznik sa dá účinne minimalizovať opatreniami. Toto priznanie je z pohľadu negatívneho screeningu kľúčové. Pri existujúcej zlievarni ako veľkom zdroji znečisťovania ovzdušia, pri nových prašných technologických operáciách a pri priemyselnom území nestačí uviesť, že fugitive TZL budú minimalizované.

Príslušný orgán mal preskúmateľne vysvetliť, prečo nekvantifikované fugitívne prachové emisie nebránia záveru „nebude sa posudzovať“. To neurobil. Namiesto toho vo výroku uložil, aby sa až v ďalšom stupni doplnili údaje o zdrojoch znečisťovania ovzdušia vrátane fugitívnych emisií a odlučovacích zariadení.

Tým rozhodnutie samo priznáva, že údaje potrebné pre posúdenie ovzdušia neboli v čase negatívneho screeningu uzavreté. Rozhodnutie nemôže vo výroku ukončiť EIA a zároveň uložiť, aby sa v ďalšom stupni ešte len doplnili údaje potrebné na posúdenie zdrojov znečisťovania ovzdušia vrátane fugitívnych emisií.

XV. Striekacia kabína, VOC a hranica 4,9 t/rok

Súčasťou zmeny je striekacia a sušiacia kabína na nanášanie antikorózneho náteru na odliatky. Oznámenie pracuje s organickými rozpúšťadlami do 4,9 t/rok, vodou riediteľnými nátermi s obsahom VOC do 5 % alebo syntetickými nátermi.

Hodnota 4,9 t/rok je z hľadiska screeningu citlivá. Je tesne pod hranicou 5 t/rok a zároveň sa spotreba ochranného náteru podľa oznámenia odvíja od požiadaviek zákazníka. Príslušný orgán mal vysvetliť, ako je táto horná hranica technicky, prevádzkovo a právne zabezpečená.

V rozhodnutí chýba solventná bilancia, chemický a CLP profil náterových látok, vyhodnotenie syntetických náterov, fugitívnych VOC, odpadových farieb a rozpúšťadiel, pachových účinkov, prevádzkových režimov kabíny a ich vzťahu k integrovanému povoleniu.

Ani tu nestačí odkaz na budúce povoľovanie. Ak majú byť VOC a náterové látky dôvodom, prečo postačuje negatívny screening, musí byť už v screeningu preskúmateľné, aký emisný, odpadový, vodný a havarijný režim táto technológia vytvorí a ako sa bude kontrolovať.

XVI. Vody, znečisťujúce látky a havarijný režim

Rozhodnutie ukladá dbať o ochranu podzemných a povrchových vôd, zabrániť úniku nebezpečných látok do pôdy, podzemných a povrchových vôd, dodržať predpisy o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami a zabezpečiť oddelené skladovanie pecnej trosky a pieskov v uzatvorených a zabezpečených skladovacích priestoroch tak, aby nedošlo k ohrozeniu podzemných vôd.

Tieto podmienky potvrdzujú, že riziko vôd a podložia nie je irelevantné. Ak by skutočne išlo o úplne inertnú a environmentálne bezrizikovú manipuláciu s materiálom, nebolo by potrebné

ukladať uzatvorené a zabezpečené skladovanie pecnej trosky a pieskov proti ohrozeniu podzemných vôd.

Problém nie je v tom, že orgán takéto podmienky uložil. Problém je v tom, že nepreukázal, aký vodný a havarijný režim existuje, aký je východiskový stav integrovanej prevádzky, ako sa nové skladovanie a manipulácia s materiálmi premietnu do havarijného plánu, aké vody môžu vzniknúť pri bežnej prevádzke a pri mimoriadnej udalosti, a ako sa budú kontrolovať.

Voda použitá na skrúpanie a výrobu betónových výrobkov má byť podľa oznámenia viazaná v produkte. Pri prevádzke však ostávajú otázky dažďových vôd, skladovacích plôch, prašných materiálov, náterových látok, motorovej nafty, havarijného záchytu a potenciálne kontaminovaných vôd. Tieto otázky neboli screeningovo uzavreté.

XVII. Podmienková substitúcia rozsahu hodnotenia

ZDS rozlišuje zákonné zmierňujúce opatrenia od nezákonnej podmienkovej substitúcie. Zákonné zmierňujúce opatrenie nadväzuje na už vyhodnotený vplyv a znižuje jeho intenzitu. Nezákonná podmienková substitúcia nastáva vtedy, keď sa do podmienky vloží otázka, ktorá mala byť vyriešená už pred negatívnym screeningom.

V tejto veci vznikla podmienková substitúcia najmä v opatrení č. 4 výroku, podľa ktorého sa majú v ďalšom stupni procesu povoľovania doplniť potrebné údaje o zdrojoch znečisťovania ovzdušia – kategorizácia, prahová a projektovaná výrobná kapacita, spôsob vypúšťania znečisťujúcich látok, riadené emisie, fugitívne emisie a odlučovacie zariadenia.

Práve podmienka č. 4 výroku odhaľuje dôkaznú neuzavretosť negatívneho screeningu. Orgán uložil, aby sa až v ďalšom stupni procesu povoľovania doplnili údaje o:

- kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia,
- prahovej výrobnej kapacity,
- projektovanej výrobnej kapacity,
- spôsobe vypúšťania znečisťujúcich látok,
- riadených emisiách cez výdych alebo komín,
- fugitívnych emisiách,
- odlučovacích zariadeniach znečisťujúcich látok.

Toto nie sú realizačné drobnosti. Toto sú základné údaje emisného profilu zmeny. Ak majú byť doplnené až v ďalšom stupni, potom v čase vydania negatívneho screeningu nebol úplný emisný základ preskúmateľne uzavretý. Orgán nemôže najprv rozhodnúť, že činnosť sa nebude posudzovať, a až potom uložiť, aby sa doplnili údaje potrebné na posúdenie ovzdušia.

Rozhodnutie tak vo výroku samo priznáva, že dôkaz o nevýznamnosti vplyvov na ovzdušie ešte len má vzniknúť. Budúce doplnenie emisných údajov nemôže spätne legalizovať negatívny screening.

Tieto údaje sú podstatou screeningového posúdenia ovzdušia. Nemôžu byť dôkazom, ktorý vznikne až po negatívnom screeningu. Budúce spresnenie je prípustné; budúce vytvorenie dôkazného základu pre negatívny screening prípustné nie je.

Rovnako všeobecné podmienky k vodám, odpadom, prašnosti, skladovaniu a interným predpisom nepreukazujú nevýznamnosť vplyvov. Iba presúvajú konkrétne rozhodujúce otázky do následného povoľovania alebo prevádzkového režimu.

XVIII. Verejnosť, odvolanie ZDS a § 29 ods. 9 zákona o EIA

ZDS nepodalo v prvostupňovom zisťovacom konaní vlastné stanovisko. Napadnuté záväzné stanovisko zároveň uvádza, že neboli doručené nevyžiadané stanoviská verejnosti. Toto odvolanie preto nestojí na tvrdení, že príslušný orgán nevyhodnotil stanovisko ZDS.

Odvolanie stojí na tom, že samotný administratívny spis obsahuje objektívne informácie a nezrovnalosti, ktoré bránia zákonnému negatívnemu screeningu: IPKZ povahu prevádzky, súvisiacosť nových technologických celkov, následné integrované povoľovanie, stanovisko SIŽP, potrebu doplniť ovzdušiarске údaje až v ďalšom stupni, nekvantifikované fugatívne emisie, neuzavretý režim konca odpadu, zmenu alebo nejasnosť prevádzkového režimu, parcelné nezrovnalosti a kaskádu historických negatívnych screeningov.

ZDS týmto odvolaním prináša vlastnú environmentálnu a právnu analýzu dôkazného základu screeningu. Táto analýza je objektívne relevantná pre ďalšie konanie a musí byť vyhodnotená podľa § 30 ods. 7 zákona o EIA ako námietka vecnej a procesnej zákonnosti záväzného stanoviska.

ZDS zároveň navrhuje, aby odvolací orgán vyslovil, že v ďalšom konaní má byť ZDS chápané ako iný relevantný subjekt podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA vo vzťahu k otázkam, ktoré otvorilo týmto odvolaním: príslušnosť SIŽP, IPKZ režim, aktuálne integrované povolenie, § 29a, koniec odpadu, fugatívne emisie, VOC, vody, havarijný režim, monitoring, BAT a skutkové nezrovnalosti.

Tým sa nepresúva dôkazné bremeno na verejnosť. Podľa Waltham Abbey verejnosť alebo tretí subjekt môže otvoriť objektívne relevantnú informáciu, ale dôkazný základ objektívneho vylúčenia významných vplyvov musí vytvoriť navrhovateľ a príslušný orgán. Podľa Petón do Lobo participácia verejnosti nemá byť redukovaná na asistenciu úradu alebo navrhovateľa. Verejnosť prináša vlastnú pridanú hodnotu, miestnu a environmentálnu znalosť, právnu argumentáciu a kontrolnú perspektívu.

V ďalšom konaní preto príslušný orgán nemá so ZDS pracovať iba ako s adresátom hotových odpovedí navrhovateľa. Ak bude dopĺňaný nový dôkazný základ k otázkam otvoreným týmto odvolaním, má byť ZDS požiadaný o doplňujúcu informáciu alebo stanovisko podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA.

XIX. Záver

Napadnuté záväzné stanovisko je nezákonné z viacerých samostatných a vzájomne sa posilňujúcich dôvodov:

1. Okresný úrad Trnava nevyriešil, či bol vecne príslušným orgánom, hoci spis sám priznáva IPKZ charakter prevádzky, súvisiacosť nových technologických celkov a následné integrované povoľovanie SIŽP.
2. Rozhodnutie je minimálne nepreskúmateľné z hľadiska príslušnosti, pretože neobsahuje žiadny test § 3 písm. l) a § 56a zákona o EIA.
3. Rozhodnutie nesprávne systematicky uchopilo vzťah Správneho poriadku, zákona o EIA a zákona o IPKZ.
4. Rozhodnutie neobsahuje stabilizovaný skutkový základ k identite navrhovateľa, prevádzkovateľa a aktuálneho IPKZ režimu.
5. Rozhodnutie obsahuje nezrovnalosť v parcielnej identifikácii umiestnenia zmeny.
6. Rozhodnutie nevyhodnotilo potrebu stabilizačného posúdenia po zmene alebo nejasnosti prevádzkového režimu integrovanej prevádzky.
7. Rozhodnutie neustálilo východiskový stav a monitoringový základ integrovanej prevádzky.
8. Rozhodnutie použilo budúce IPKZ povoľovanie ako náhradu screeningového dôkazného základu, hoci záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania nie je transferom IPKZ práv a povinností.
9. Rozhodnutie nevyhodnotilo požiadavky smernice o priemyselných emisiách a judikatúry Ilva v integrovanej šírke.
10. Rozhodnutie nevyhodnotilo kumulatívny účinok série negatívnych screeningov 2015 – 2016 – 2026 podľa § 29a zákona o EIA.
11. Rozhodnutie neuzavrelo právny a environmentálny režim konca odpadu alebo vedľajšieho produktu pre pecnú trosku, piesky a odprašky.
12. Rozhodnutie nevyhodnotilo, že koniec odpadu nie je koniec environmentálneho vplyvu, ale zmena právneho, fyzického a funkčného režimu materiálu.
13. Rozhodnutie neuzavrelo fugitívne prachové emisie, keďže samo odsúva ich rozhodujúce údaje do ďalšieho stupňa povoľovania.
14. Rozhodnutie neuzavrelo VOC, solventný a chemický režim striekacej kabíny pri hranici 4,9 t/rok organických rozpúšťadiel.
15. Rozhodnutie neuzavrelo vodný, skladovací a havarijný režim zmeny.
16. Opatrenia vo výroku v podstatnej časti predstavujú podmienkovú substitúciu dôkazov, ktoré mali existovať už v čase negatívneho screeningu.

Pred vydaním nového rozhodnutia nemožno ponechať orgánu voľný priestor iba na doplnenie niekoľkých všeobecných viet do odôvodnenia. Nové konanie musí mať zúžený a preskúmateľný predmet. Pred akýmkoľvek novým záverom „nebude sa posudzovať“ musí byť vyriešené najmä:

- či bol Okresný úrad Trnava vecne príslušným orgánom, alebo či mala konať Slovenská inšpekcia životného prostredia,
- aký je aktuálny stav integrovaného povolenia prevádzky Zlievareň Trnava,
- kto je aktuálnym prevádzkovateľom integrovanej prevádzky,
- aký je právny vzťah navrhovateľa k integrovanej prevádzke,
- aké práva, povinnosti, monitoringové režimy a nápravné opatrenia sú dnes účinné,
- aký je východiskový stav prevádzky vo vzťahu k ovzdušiu, vodám, odpadom, pôde, havarijnému režimu a BAT,

- ako sa nové technologické celky premietnu do existujúceho IPKZ režimu,
- či séria negatívnych screeningov vyžaduje samostatné kumulatívne a synergické vyhodnotenie podľa § 29a zákona o EIA,
- za akých podmienok môže pecná troska, opotrebovaný piesok a odprašky dosiahnuť stav konca odpadu alebo vedľajšieho produktu,
- ako bude zabezpečená sledovateľnosť a environmentálna kontrola stavebných výrobkov vyrobených zo zlievarenských odpadových produktov,
- ako budú kvantifikované alebo odborne zdôvodnené fugitívne prachové emisie,
- ako bude vyhodnotená spotreba organických rozpúšťadiel, VOC, syntetické nátery a solventný režim,
- ako bude zabezpečená ochrana vôd pri skladovaní prašných materiálov, náterových látok a motorovej nafty.

Až po zodpovedaní týchto otázok možno zákonne rozhodnúť, či významné vplyvy možno objektívne vylúčiť. V súčasnom stave spisu takýto záver predčasne nahrádza budúce IPKZ povoľovanie.

ZDS preto navrhuje zrušenie napadnutého záväzného stanoviska. Odvolací orgán nemá bez vyriešenia kompetenčnej otázky iba nahradiť výrok negatívneho screeningu výrokom, že činnosť sa bude posudzovať. Taký postup by prekryl primárnu procesnú vadu. Najprv musí byť záväzne vyriešené, či zisťovacie konanie patrí Okresnému úradu Trnava alebo Slovenskej inšpekcii životného prostredia podľa § 56a zákona o EIA.

Zároveň však odvolací orgán nesmie ponechať príslušnému orgánu voľný priestor na zopakovanie toho istého negatívneho screeningu po formálnej úprave odôvodnenia. V ďalšom konaní musí byť pred vydaním nového rozhodnutia preskúmateľne vyriešená vecná a funkčná príslušnosť orgánu, aktuálny stav integrovaného povolenia, právny vzťah navrhovateľa k integrovanej prevádzke, identita aktuálneho prevádzkovateľa, rozsah prevzatých práv a povinností, monitoringový režim, historické kontrolné zistenia, východiskový stav, § 29a kumulatívne a synergické vplyvy, koniec odpadu, fugitívne prachové emisie, VOC, vody, havarijný režim a BAT.

Ak po takomto doplnení nebude možné objektívne vylúčiť významné vplyvy, príslušný orgán je povinný určiť, že zmena navrhovanej činnosti bude predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Negatívny screening pri zmene integrovanej zlievarenskej prevádzky nemôže byť výsledkom administratívnej dôvery v budúce IPKZ povoľovanie. Musí byť výsledkom vlastného dôkazného záveru príslušného orgánu, že významné vplyvy boli objektívne vylúčené. Takýto záver v napadnutom záväznom stanovisku chýba.

V Bratislave dňa 13. júla roku Pána 2026

Združenie domových samospráv, o.z.

Bc. Marcel Slávik
štatutárny predseda

Potvrdenie o odoslaní podania KÓPIA

Odosielateľ a prijímateľ

Odosielateľ	ico://sk/31820174
Názov odosielateľa	Združenie domových samospráv, o.z.
Identifikátor odosielateľa	31820174
Prijímateľ	ico://sk/00151866_10006
Názov prijímateľa	Okresný úrad Trnava
Identifikátor prijímateľa	00151866

Odoslaná správa

Identifikátor správy	e79e986b-8431-49b1-ba9f-0e376fa235fa
Predmet správy	Všeobecná agenda
Značka odosielateľa	
Značka prijímateľa	
Dátum a čas prijatia	13.07.2026 14:40

Výsledok informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe

Typ výsledku informatívneho
overenia:

Predbežné

Informácie o overovanej správe

Predmet správy: Všeobecná agenda

Odosielateľ: ico://sk/31820174

Identifikátor správy: e79e986b-8431-49b1-ba9f-0e376fa235fa

Informácie o podpisoch a pečatiach v správe v objekte:

Vseobecna_agenda.asice

Podpísal/a:

CN=Marcel Slávik, GIVENNAME=Marcel,
SURNAME=Slávik, L=Bratislava-Petržalka, C=SK,
SERIALNUMBER=PNOSK-7802207083

Platnosť:

Platná

Legislatívny typ:

Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečať

Dátum a čas kvalifikovanej časovej pečiatky (UTC):

13.07.2026 12:31

Podpísané dokumenty

- Vseobecna_agenda.xdcf

Detaily podpisu

Dátum a čas overenia (UTC): 13.07.2026 12:41

Deklarovaný dátum a čas podpisu
(UTC): 13.07.2026 12:31

Vydavateľ certifikátu: C=SK, L=Bratislava, 2.5.4.97=NTRSK-35975946, O=Disig
a.s., CN=SVK eID ACA2

Sériové číslo certifikátu: 30901652697172458722312

Informácie o podpisoch a pečatiach v správe v objekte:

odvolanie_ZDS_Zlievaren-Trnava.asice

Podpísal/a:

CN=Marcel Slávik, GIVENNAME=Marcel,
SURNAME=Slávik, L=Bratislava-Petržalka, C=SK,
SERIALNUMBER=PNOSK-7802207083

Platnosť:

Platná

Legislatívny typ:

Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečať

Dátum a čas kvalifikovanej časovej pečiatky (UTC):

13.07.2026 12:32

Podpísané dokumenty

- odvolanie_ZDS_Zlievaren-Trnava.pdf

Detaily podpisu

Dátum a čas overenia (UTC):	13.07.2026 12:41
Deklarovaný dátum a čas podpisu (UTC):	13.07.2026 12:32
Vydavateľ certifikátu:	C=SK, L=Bratislava, 2.5.4.97=NTRSK-35975946, O=Disig a.s., CN=SVK eID ACA2
Sériové číslo certifikátu:	30901652697172458722312

Služba overenia podpisov a pečatí nie je kvalifikovanou službou validácie kvalifikovaných elektronických podpisov a kvalifikovaných elektronických pečatí v zmysle článku 33 a 40 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014.

Odosielať a prijímať

Odosielať

ico://sk/31820174

Prijímať

ico://sk/00151866_10006

Informácie o doručovaní

Dátum a čas doručenia

13.07.2026 14:41:30

Doručovaná správa

Identifikátor správy

e79e986b-8431-49b1-ba9f-0e376fa235fa

Kontrolný súčet

Kanonikalizácia

<http://www.w3.org/TR/2001/REC-xml-c14n-20010315>

Typ digitálneho odlačku

<http://www.w3.org/2001/04/xmldsig-more#rsa-sha256>

Digitálny odtlačok správy

Xe1L+vIbn4PH9LL5URantVaJ65BWPK4pWvIIL
FBhJU4=

Prílohy

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

6aae36c0-71b4-492c-95ba-d378af49ee99

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

e020a45f-2a91-4332-9dfb-06938bdd732c

Výsledok informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe

Typ výsledku informatívneho overenia: Úplné

Informácie o overovanej správe

Predmet správy: Všeobecná agenda
Odosielateľ: ico://sk/31820174
Identifikátor správy: e79e986b-8431-49b1-ba9f-0e376fa235fa

Informácie o podpisoch a pečatiach v správe v objekte:

Vseobecna_agenda.asice

Podpísal/a: CN=Marcel Slávik, GIVENNAME=Marcel, SURNAME=Slávik, L=Bratislava-Petržalka, C=SK, SERIALNUMBER=PNOSK-7802207083

Platnosť: Platná

Legislatívny typ: Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečať

Dátum a čas kvalifikovanej časovej pečiatky (UTC): 13.07.2026 12:31

Podpísané dokumenty

- Vseobecna_agenda.xdcf

Detaily podpisu

Dátum a čas overenia (UTC): 13.07.2026 12:41

Deklarovaný dátum a čas podpisu (UTC): 13.07.2026 12:31

Vydavateľ certifikátu: C=SK, L=Bratislava, 2.5.4.97=NTRSK-35975946, O=Disig a.s., CN=SVK eID ACA2

Sériové číslo certifikátu: 30901652697172458722312

Informácie o podpisoch a pečatiach v správe v objekte:

odvolanie_ZDS_Zlievaren-Trnava.asice

Podpísal/a: CN=Marcel Slávik, GIVENNAME=Marcel, SURNAME=Slávik, L=Bratislava-Petržalka, C=SK, SERIALNUMBER=PNOSK-7802207083

Platnosť: Platná

Legislatívny typ: Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečať

Dátum a čas kvalifikovanej časovej pečiatky (UTC): 13.07.2026 12:32

Podpísané dokumenty

- odvolanie_ZDS_Zlievaren-Trnava.pdf

Detaily podpisu

Dátum a čas overenia (UTC):	13.07.2026 12:41
Deklarovaný dátum a čas podpisu (UTC):	13.07.2026 12:32
Vydavateľ certifikátu:	C=SK, L=Bratislava, 2.5.4.97=NTRSK-35975946, O=Disig a.s., CN=SVK eID ACA2
Sériové číslo certifikátu:	30901652697172458722312

Služba overenia podpisov a pečatí nie je kvalifikovanou službou validácie kvalifikovaných elektronických podpisov a kvalifikovaných elektronických pečatí v zmysle článku 33 a 40 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014.